

decembrie 2007

ANALIZA COST-BENEFICIU A PROIECTULUI DE LEGE CU PRIVIRE LA VOLUNTARIAT

Cuprins

1. Sumar executiv	3
Rezumat (în atenția factorilor decizionali)	4
2. Politicile propuse de proiectul de lege	6
2.1 Ce reprezintă activitatea de voluntariat	6
2.2 Proiectul de lege: politicile de stimulare a voluntariatului	7
3. Estimarea contribuției și efectelor voluntariatului	8
3.1 Domeniile cu impact în urma activităților de voluntariat	8
3.2 Analiza fenomenului de voluntariat în Moldova	9
3.3 Valoarea economică a voluntariatului	11
3.4 Valoarea socială și indirectă a voluntariatului	13
4. Estimări de impact	15
4.1 Scenariile de dezvoltare	15
4.2 Analiza politicilor care stimulează activitățile de voluntariat	16
4.3 Alternative de politici, cuantificarea impactului	18
5. Concluzii	20
6. Referințe	23
7. Anexe	25

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CREDO)

Al. Hajdeu 95 "A", CHISINAU, MD 2005, Moldova

(373 22) 212 816, fax (373 22) 225 257

CREDO@CREDO.md, www.CREDO.md

CReDO este organizație de consultanță în domeniul politicilor publice și reformelor democratice. Oferim consultanță în elaborarea politicilor, opțiunilor de politici, formularea instrumentelor de implementare a politicilor și dezvoltarea capacităților de implementare ale acestora.

CReDO va pune la dispoziție metodele calitative și cantitative moderne de evaluare a politicilor, identificarea bunelor practici și programelor de succes care pot fi preluate și implementate în Moldova având drept exemplu țările cu experiență.

Consultanții CReDO dețin capacitățile și cunoștințele în domeniul utilizării:

- analizei cost-beneficiu,
- analiza politicilor (obiectivele, instrumentele, mecanismele),
- analiza proceselor de politici publice,
- analiza bugetară,
- analiza instituțională,
- analiza legislativă, impactul regulator și legislativ,
- analiza funcțională.

Vă punem la dispoziție expertiza și experiența de planificare strategică în domeniul public și privat.

Un aspect important în activitatea CReDO este dezvoltarea capacităților administrative de implementare a politicilor, în acest context vă oferim consultanță pentru a realiza creșterea și consolidarea capacităților manageriale și instituționale. Programele educaționale și de training ale CReDO combină excelența academică și experiența practică și pragmatică în realizarea obiectivelor.

CReDO a produs zeci de analize de politici, printre beneficiarii săi se găsește Guvernul R. Moldova, Ministere și autorități publice, sute de ONG și multe organizații internaționale cu sediul în Moldova și peste hotare.

Coaliția pentru promovarea legii și activităților de voluntariat a fost creată în august 2006 de:

1. Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață” (TDV),
2. Centrul de Resurse „Tineri și Liberi”,
3. CReDO,
4. Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM),
5. Rețeaua ONG din Domeniul Social – reprezentanți „Motivație”, Centrul de Zi „Speranța”,
6. Serviciu pentru Pace (SPP).

Partenerii Coaliției:

1. Ministerul Educației și Tineretului al R. Moldova (MET);
2. Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău (DGETS).
3. Parteneri media – portalul de știri UNIMEDIA.

Scopul Coaliției: promovarea și facilitarea implicării tinerilor în activități de voluntariat organizate de persoanele juridice de drept public și de drept privat fără scop lucrativ.

Obiectivele Coaliției:

1. A îmbunătăți accesul la informație și a spori conștientizarea comunității referitor la importanța activităților de voluntariat.
2. Consolidarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor mai multor actori sociali în vederea promovării proiectului de lege cu privire la voluntariat.
3. Desfășurarea acțiunilor de Advocacy în vederea implementării Legii Voluntariatului în R. Moldova.

Secretariatul Coaliției:

Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață” (TDV)
CP 3063, MD 2072, Chișinău, R. Moldova
tel.: 567 551, fax: 567 489
E-mail: tdv_secretariat@yahoo.com

1. Sumar executiv

Activitatea de voluntariat este un factor important pentru a compensa insuficiența acțiunilor guvernamentale sau nefuncționalitatea piețelor de servicii. Explicarea economică a valorii activității de voluntariat este una din perspectivele cheie pentru justificarea introducerii politicilor de stimulare a voluntariatului.

Activitatea de voluntariat compensează deficitul de buget, reduce cheltuielile statului, contribuie la descentralizarea și debirocratizarea procesului de prestare a serviciilor. Există efecte tangibile pozitive asupra mediului economic și a descreșterii incidenței infracțiunilor.

Scopul analizei

Scopul analizei este promovarea conștientizării efectului pozitiv global al politicilor de voluntariat. În particular, analiza demonstrează care sunt beneficiile și costurile proiectului de lege.

Rezultatul tangibil al analizei este identificarea și cuantificarea beneficiilor și costurilor propuse de proiectul de lege și propunerea unui set concret de recomandări cu privire la politica care oferă cele mai mari beneficii societății și stimulează implicarea în activități de voluntariat.

Justificarea analizei

Activitățile de voluntariat implică participarea unui segment important din societate. Datele din alte țări demonstrează o contribuție importantă de câteva procente din PIB a activităților de voluntariat. De asemenea până la 20% din populație se implică în diferite activități de voluntariat, volumul serviciilor de voluntariat depășind volumul agregat prestat de toate serviciile guvernamentale. Este evident efectul pozitiv al activităților de voluntariat asupra consolidării societății și dezvoltării capitalului social.

Care este situația în Moldova? Care este contribuția economică a voluntariatului? Ce politici actuale stimulează implicarea voluntară? Ce alte politici sunt necesare pentru a stimula voluntariatul pentru toate categoriile societății?

Metodologia

Se evaluează ponderea și impactul economic și social al voluntariatului, ulterior se estimează efectul pozitiv și eventualele costuri sociale ale politicilor de stimulare a activităților de voluntariat.

Estimarea ponderii economice și sociale se realizează în baza metodei de estimare a inputului activității de voluntariat, având la bază analiza comparativă a gradului de activism al țărilor din regiune. Beneficiile sunt estimate ca rezultat al existenței și evaluării politicilor de stimulare a voluntariatului în țările din regiune în comparație cu situația și politicile din Moldova.

Concluziile

Studiul constată că implicarea în activitatea de voluntariat organizat în Moldova (15 mii persoane) este mult sub media țărilor cu democrații consolidate și este mai inferioară gradului de implicare în voluntariat în comparație cu țările din Europa Centrală și de Est. Contribuția voluntariatului este estimată doar la 0,07% din Produsul Intern Brut (PIB). Totodată, aceasta este comparabilă cu cheltuielile pentru întregul domeniu de protecție a mediului și este doar de câteva ori mai mică decât cheltuielile pentru știință sau justiție.

Studiul ajunge la concluzia că promovarea politicilor de voluntariat trebuie realizate prin promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și prin promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

Rezumatul Studiului în 2 pagini (în atenția factorilor decizionali)

Scopul proiectului de lege, art. 1(1):

- promovarea implicării active a persoanelor de orice vîrstă în activitățile societății și comunității,
- consolidarea și responsabilizarea civică a cetățenilor,
- valorificarea potențialului uman pentru necesitățile și nevoile societății.

Voluntariatul se manifestă în forma sa organizată și neformală.

Voluntariatul organizat: munca oferită cu voință și gratuit în formă de timp, servicii, deprinderi prin intermediul organizațiilor sau grupurilor asociative. În această formă se permite rambursarea directă a costurilor sau încurajări și stimulente.

Voluntariatul neformal: ajutorul necompensat care are loc în cadrul grupurilor de prieteni, familie sau relațiilor de rudenie, de cunoștință, se poate manifesta sporadic sau cu intensitate joasă.

Pentru stimularea acumulării capacităților profesionale:

- Art. 16 (1), 16(5), luate în considerație ca experiență profesională la angajare, atestare și promovare,
- Art. 16(4), 16(7), anual programe privitor la voluntariat și vor prevedea în acest scop, în bugetele anuale, mijloace financiare necesare în sumă de cel puțin 1% din bugetul instituției la capitolul resurse umane, promovate programe de stagii de plasare profesională,
- Art. 16(3), 18(1) considerată ca stagiu de practică în cazurile în care durata și domeniul în care au fost prestate, corespunde profilului și programelor instituțiilor de învățămînt.

Pentru valorificarea cunoștințelor și deprinderilor profesionale:

- Art.17 (1), 20 (1), scutirile de impozit pe venit integral și unele impozite locale.

Pentru stimularea activismului civic și recunoașterii contribuției voluntare:

- Art. 16(2), 18(5), luate în considerație la depunerea actelor de înmatriculare în instituțiile de învățămînt superior în cazul acumulării punctajului egal, la oferire de burse și cămin studentesc,
- Art. 17 (2), foi de odihnă sanatoriale,
- Art. 17(3), călătoriile în transportul public, intrările la muzee, cinema, teatru, tabere de odihnă.

Pentru stimularea organizațiilor necomerciale:

- Art. 20(2), organizațiile care activ implică activitatea de voluntariat vor beneficia de preferințe la procurarea de servicii sociale,
- Art. 20(3), obținerea statutului de utilitate publică.

Cîteva constatări:

- implicarea în activitatea de voluntariat în Moldova este cel puțin de 2 ori mai mică decît acum un deceniu în Cehia și de 4-5 ori mai mică decît acum un deceniu în țările cu democrații consolidate (concluzia este valabilă pentru % din toată populația și din populația activă),
- raportul voluntari-lucrători angajați din sectorul nonprofit este comparabil cu datele țărilor cu democrații consolidate.

Concluzia principală este că implicarea în activitatea de voluntariat organizat este mult sub media țărilor cu democrații consolidate și este mai inferioară gradului de implicare în activitatea de voluntariat în comparație cu țările din Europa centrală și de est. Disproporția dintre numărul voluntarilor și numărul de persoane angajate în sectorul neguvernamental încă odată confirmă rolul excesiv al surselor externe de finanțare care fac posibilă în cea mai mare parte existența și funcționarea sectorului neguvernamental din Moldova.

Contribuția activității de voluntariat este estimată în limitele 0,07% și 0,16% din Produsul Intern Brut (PIB). Limitele sunt explicate de incertitudinea datelor cu privire la numărul de voluntari. Astfel, contribuția activității de voluntariat prin forma organizată, prin intermediul ONG constituie cel puțin 0,07% din PIB din 2006.

Analiza comparativă la acest capitol cu contribuția activității de voluntariat în țările cu democrații consolidate relevă că % de contribuție a muncii de voluntariat în Moldova este cel puțin de 10-15 ori mai mic, iar în comparație cu țările din Europa Centrală și de Est, în baza situației acestor țări din anul 1995, este de câteva ori mai mică (cu excepția Ungariei). Estimările date sunt foarte semnificative. În această comparație, contribuția necalculată a activității de voluntariat cel mai probabil depășește munca angajaților din sectoarele justiției (deoarece cifrele indică și alte cheltuieli în afară de plata salariilor), se compară cu cheltuielile pentru munca plătită din bugetul public pentru activitatea economică (deoarece cifrele indică și alte cheltuieli în afară de plata salariilor).

Activitățile de voluntariat au un impact direct asupra formării deprinderilor profesionale, ofertei serviciilor sociale și comunitare, formării capitalului social. De asemenea, cum s-a specificat deja, voluntariatul, prin intermediul capitalului social, are efecte pozitive asupra incidenței crimelor, climatului pozitiv economic. Sumarul contribuțiilor sociale pozitive ale voluntariatului: dezvoltarea deprinderilor profesionale necesare societății, dezvoltarea coeziunii comunitare, formarea capitalului social.

Activitatea de voluntariat valorifică participarea socială, economică și civică, ce contribuie la formarea capitalului social. Capitalul social este prezența inter-legăturilor și coerenței intra-comunitare dintre diverse segmente și grupuri din societate pentru rezolvarea problemelor și căutarea soluțiilor cu care se confruntă societatea. Capitalul social nu este suma deprinderilor și cunoștințelor individuale, ci valoarea creată la nivelul comunității.

În rezultatul informației prezentate în acest capitol putem conchide că valoarea economică a activității de voluntariat este mult mai mare decât 0,07% din PIB (contribuția economică directă și contribuția social indirectă). Însă, în acest moment nu există date și informații pentru a evalua efectul total pozitiv al activității de voluntariat.

Studiul analizează câteva scenarii de evoluție a situației din acest domeniu:

- *scenariul conservatist* (situația neschimbată, nivelul situației de astăzi),
- *scenariul moderat* (estimarea optimistă),
- *scenariul progresiv* (estimarea situației modelată pe exemplele din Cehia și Spania din 1995),
- *scenariul de creștere rapidă* (estimarea situației pe exemplul evoluției din Irlanda din 1995).

Din informația prezentată în acest studiu putem construi 3 alternative de politici:

- A) status quo, adică menținerea situației actuale,
- B) promovarea proiectului de lege cu politicile de stimulare directă a voluntariatului,
- C) promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

Studiul ajunge la concluzia că promovarea politicilor de voluntariat trebuie realizată prin promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și prin promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului (politicile conținute în proiectul de lege).

- Politicile de stimulare directă a voluntariatului
- Administrarea unora din aceste politici prin intermediul organizațiilor care corespund criteriilor de organizare cu statut de utilitate publică. Promovează standarde mai înalte de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.
- Politici de consolidare a sectorului neguvernamental.

Din alternativele de politici analizate, cea mai bună este alternativa de politici C care prevede promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului. În urma aplicării politicii date pe termen mediu de 5-7 ani, va crește dublu munca de voluntariat și cel puțin cu 7-8 ori contribuția acesteia în PIB (0,5 % din PIB). Sunt foarte probabile efectele pozitive indirecte, în baza aproximărilor din alte state, efectul pozitiv al politicilor poate ajunge până la 1-2 % din PIB pe termen mediu.

2. Politicile propuse de proiectul de lege

Obiectul proiectului de lege este acordarea activităților de voluntariat recunoașterii și importanței pe care o are în promovarea valorilor și beneficiilor pentru societate. Proiectul stabilește principalele politici și programe de stimulare a activității de voluntariat.

Totodată, proiectul de lege recunoaște că suprareglementarea activităților de voluntariat poate avea efecte negative și în realitate să întimideze dezvoltarea acestuia.

2.1 Ce reprezintă activitatea de voluntariat

Scopul proiectului de lege, art. 1(1):

- promovarea implicării active a persoanelor de orice vârstă în activitățile societății și comunității,
- consolidarea și responsabilizarea civică a cetățenilor,
- valorificarea potențialului uman pentru necesitățile și nevoile societății.

Ce este activitatea de voluntariat, art. 2(1):

- ... participarea benevolă, desfășurată din propria inițiativă... în interesul public,
- ... excepție ...din rațiuni familiale, de prietenie sau de bună vecinătate.

Definiția Voluntariatului din proiectul de lege este comparabilă cu definițiile folosite la nivel internațional și de către ONU.

Organizația Națiunilor Unite menționează cu referință la voluntariat:

- să nu se desfășoare având ca obiectiv primar obținerea venitului,
- este desfășurat la discreția și voința personală,
- aduce beneficii părții terțe și satisfacții persoanei care se oferă ca voluntar.

De regulă, activitățile de voluntariat se înscriu în următoarele 4 domenii: asistența

reciprocă, filantropia și serviciile oferite altora, participarea publică, acțiuni de advocacy și desfășurarea campaniilor sociale.

Voluntariatul se manifestă în forma sa organizată și neformală.

Voluntariatul organizat: munca oferită cu voință și gratuit în formă de timp, servicii, deprinderi prin intermediul organizațiilor sau grupurilor asociative. În această formă se permite rambursarea directă a costurilor sau încurajări și stimulente.

Voluntariatul neformal: ajutorul necompensat care are loc în cadrul grupurilor de prieteni, familie sau relațiilor de rudenie, de cunoștință, se poate manifesta sporadic sau cu intensitatea joasă¹.

Cum se atestă în diverse studii și analize specializate [8], [16], *promovarea voluntariatului necesită stimulente la nivel de politici, prin compensarea parțială a efortului depus.* Calitatea activităților de voluntariat depinde de tradițiile din societate, totodată, acestea nu pot fi lăsate doar la discreția tradițiilor. Astfel, statele pun în aplicare un set important de politici care favorizează și stimulează activitatea de voluntariat, sprijină prin mecanisme fiscale, subvenționale și informaționale calitatea activităților respective.

În baza experienței țărilor dezvoltate, analiza motivației persoanelor care se angajează în activități de voluntariat poate fi însumată în felul următor [1], [4]:

- a ajuta pe alții și comunitatea,
- a face ceva ce are utilitate și sens,
- satisfacția personală când faci ceva bun,
- o modalitate de a fi activ și să participi în activitățile societății,
- a învăța deprinderi noi,
- a acumula experiență de lucru,
- a folosi deprinderile și experiența.

¹ The Economic Value of volunteering, Dr Duncan Ironmonger, The University of Melbourne, report for the Department of Communities, Government of Australia, 2006

Evaluarea aportului activității de voluntariat² [1] în țările cu tradiție democratică estimează că:

- valoarea modestă a contribuției voluntare este de 2 ori mai mare decât serviciile oferite de Guvernul central și regional,
- cea mai mare parte a activităților voluntare este îndreptată spre interesele comunitare și publice, cea mai mare parte este pentru grupurile dezavantajate,
- 12-20% din populație se angajează în activități de voluntariat,
- categoriile de persoane în posturi manageriale și experiență profesională avansată se angajează în voluntariat organizat, persoane cu vârsta între 25-45 ani și pensionarii se oferă pentru o perioadă mai lungă de voluntariat,
- categorii de persoane în segmentul mai înstărit al societății se oferă mai mult în activitatea de voluntariat în contextul formal, oamenii din mediul rural se implică mai mult în activități de oferire a serviciilor comunitare.

Totodată, voluntariatul [4]:

- are o valoare socială care considerabil depășește valoarea economică, valoarea socială constă în consolidarea societății, formarea coeziunii sociale necesare,
- valoarea economică în diferite țări variază de la 3 la 10% din PIB.

Utilitatea activității de voluntariat se manifestă în diverse forme. Efectele pozitive capătă forme pozitive prin crearea valorilor economice și valorilor sociale, non-economice. Valorile sociale, de asemenea pot crea valori monetare, care sunt pasibile calculelor economice. O dimensiune suplimentară capătă estimarea contribuțiilor economice indirecte a voluntariatului prin formarea capitalului social al societății. Capitalul social ca valoare societală are o

² Exploring the economic and social value of present patterns of volunteering, Michael Bittman & Kimberly Fisher, Australian Government, Department of Families, Community Services and Indigenous Affairs, 2006, www.ag.gov.au/cca

legătură lineară cu minimalizarea fenomenelor de incidență a crimelor și totodată cu creșterea activităților economice în comunitate. Rezultatele respective sunt pasibile estimărilor în special pe termen mediu și lung.

2.2 Proiectul de lege: politicile de stimulare a voluntariatului

Proiectul de lege prevede un set de politici și programe care sunt menite să stimuleze activitatea de voluntariat. Politicile și programele de stimulare a voluntariatului se conțin în capitolul IV al proiectului de lege, acestea pot fi clasificate în următoarele domenii – stimularea acumulării capacităților profesionale, valorificarea deprinderilor formate, recunoașterii contribuțiilor în interesul societății.

Politicile și programele date sunt un rezultat al colectării opiniilor și contribuțiilor diverșilor actori sociali și reprezentanți ai grupurilor societali, inclusiv reprezentanții societății civile, care printr-un efort participativ și consultativ au propus aceste prevederi în proiectul de lege.

Pentru stimularea acumulării capacităților profesionale:

- Art. 16 (1), 16(5), luate în considerație ca experiență profesională la angajare, atestare și promovare,
- Art. 16(4), 16(7), anual programe privitor la voluntariat și vor prevedea în acest scop, în bugetele sale anuale, mijloace financiare necesare în sumă de cel puțin 1% din bugetul instituției la capitolul resurse umane, promovate programe de stagii de plasare profesională,
- Art. 16(3), 18(1) considerată ca stagiu de practică în cazurile în care durata și domeniul în care a fost prestată corespunde profilului și programelor instituțiilor de învățământ.

Pentru valorificarea cunoștințelor și deprinderilor profesionale:

- Art.17 (1), 20 (1), scutițiile de impozit pe venit integral și unele de impozite locale.

Pentru stimularea activismului civic și recunoașterii contribuției voluntare:

- Art. 16(2), 18(5), luate în considerație la depunerea actelor de înmatriculare în instituțiile de învățământ superior în cazul acumulării punctajului egal, la oferire de burse și cămin studentesc,
- Art. 17 (2), foi de odihnă sanatoriale,
- Art. 17(3), călătoriile în transportul public, intrările la muzee, cinema, teatru, tabere de odihnă.

Pentru stimularea organizațiilor necomerciale:

- Art. 20(2), organizațiile care activ implică activitatea de voluntariat vor beneficia de preferințe la procurarea de servicii sociale,
- Art. 20(3), obținerea statutului de utilitate publică.

Dacă e să comparăm politicile și programele conținute în proiectul de lege cu experiența la capitolul respectiv din alte țări, observăm că acestea reprezintă doar o parte de politici practicate de alte state unde voluntariatul are o manifestare și amploare mai dezvoltată.

Un scurt inventar al politicilor relevante arată următoarele:

a) politicile direcționate spre fortificarea organizațiilor nonprofit (stimularea donațiilor, contribuțiilor, susținerea transparenței și responsabilității organizațiilor), sunt determinate de faptul că formele organizate ale voluntariatului se manifestă prin intermediul organizațiilor neguvernamentale, astfel un sector neguvernamental puternic, transparent și responsabil facilitează voluntariatul³;

³ Direcționarea impozitelor de către contribuabili (până la 20%), contribuții din valoarea venitului impozabil (până la 20%), certificate de ore de muncă de voluntariat doar organizațiilor necomerciale incorporate, care au un Board ce prin competență și componență este diferit de executivul organizației, publicarea rapoartelor anuale ale organizației.

b) politicile direcționate spre stimularea participării tinerilor⁴, prin recunoașterea deprinderilor formate ca rezultat al activității civice, prin acordarea rolului important al implicării practice în necesitățile sociale al studenților și elevilor în formatul relevant al studiilor; astfel acestea stimulează și sprijină o pondere importantă de tineri implicați în activitatea de voluntariat;

c) politicile direcționate spre companiile și firmele private, prin care acestea pot împrumuta temporar personalul care nu are un volum de muncă clar stabilit,

d) politicile direcționate spre grupurile profesionale și persoanele cu capacități și deprinderi performante profesionale, prin care acestea obțin statutul social și recunoașterea societală pentru eforturile de contribuție a activității de voluntariat⁵;

e) politicile direcționate spre persoane în vârstă prin recunoașterea publică a contribuției și altele.

3. Estimarea contribuției și efectelor voluntariatului

3.1 Domeniile cu impact în urma activităților de voluntariat

Activitățile de voluntariat au un impact direct asupra formării deprinderilor profesionale, ofertei serviciilor sociale și comunitare și formării capitalului social. De asemenea, cum s-a specificat deja, voluntariatul prin intermediul capitalului social are efecte pozitive asupra incidenței crimelor, climatului pozitiv economic. Vom discuta sumar aceste efecte pozitive.

⁴ În SUA și Anglia, studenții și școlarii sunt obligați să obțină credite educaționale pe parcursul anului prin implicarea în activitatea voluntară de profil.

⁵ În toate țările occidentale sunt cunoscute exemple de servicii așa numite „pro-bono” (adică, pentru binele public) al avocaților, juriștilor și specialiștilor în domeniul legal.

Piața forței de muncă prin formarea calificărilor, deprinderilor, profesionalismului,

Impactul pozitiv este evident. Toate sectoarele: public, privat și neguvernamental au nevoie de persoane cu deprinderi și calificări necesare. Competitivitatea organizațiilor și instituțiilor și prin urmare a țării, depinde în cea mai mare măsură, în condițiile societăților și economiilor bazate pe tehnologii moderne, de posedare a diverselor deprinderi și capacități. Activitatea de voluntariat oferă oportunități excelente de formare a acestora.

Piața serviciilor de orientare socială pentru acoperirea necesităților sociale

Activitatea de voluntariat substituie cheltuielile directe guvernamentale pentru prestarea și oferirea serviciilor. În lipsa eforturilor politicilor necesare trezoreriilor statului, serviciile și activitățile de voluntariat pot considerabil contribui la completarea ofertei în special prin extinderea serviciilor și majorarea volumului de prestare a acestuia.

Formarea capitalului social

Activitatea de voluntariat valorifică participarea socială, economică și civică, ce contribuie la formarea capitalului social. Capitalul social este prezența inter-legăturilor și coerenței intra-comunitare dintre diverse segmente și grupuri din societate pentru rezolvarea problemelor și căutarea soluțiilor cu care se confruntă societatea. Capitalul social nu este suma deprinderilor și cunoștințelor individuale, ci valoarea creată la nivelul comunității.

Capitalul social reprezintă un bun public care este non-competitiv, adică consumul de către un reprezentant al comunității nu împiedică pe altcineva să se bucure de consumul acestui bun public. Capitalul social reprezintă din punctul de vedere economic o “externalitate pozitivă” ce nu se estimează ca un factor al

procesului de producție, dar facilitează și stimulează acest proces.

Experiența altor state demonstrează că oamenii în etate sunt dispuși să facă voluntariat în special pentru a-și promova valorile, transmite cunoștințe și valorile altor generații⁶.

Va trebui de estimat care este nivelul actual al domeniilor identificate și care va fi impactul în cazul în care se vor folosi prevederile programelor și politicilor propuse.

Putnam [3, 11] și ulterior Fukuyama [19, 20] în cercetările lor asupra funcționării democrației în Italia și ulterior în statele din SUA, au constatat că angajamentele civice, participarea voluntară formează un grad mai mare de încredere, așteptări mai reale despre respectarea celorlalți cetățeni a legilor. Se constată că capitalul social corelează foarte strâns cu un nivel mai scăzut de crime violente, nivelul mai scăzut de mortalitate, rezultate mai bune la educație și cu creșterea economică a societății. Putnam măsoară capitalul social prin combinarea vieții organizaționale comunitare, participarea în activitățile voluntare, angajamentul în viața publică, sociabilitatea informală și încrederea socială.

3.2 Analiza fenomenului de voluntariat in Moldova

Analiza fenomenului de voluntariat este importantă pentru a înțelege impactul și contribuția acestuia pentru societate. În Moldova fenomenul voluntariatului nu a fost supus cercetărilor complexe care ar include:

- amploarea fenomenului, adică gradul de participare a cetățenilor în activitatea de voluntariat,
- categorii de cetățeni care se implică în activitatea de voluntariat,

⁶ In baza cercetarilor studiului [16]

- motivele pentru implicarea în activitatea de voluntariat,
- opinia în societate față de acest fenomen și evaluarea politicilor relevante pentru acest fenomen,
- valoarea și efectele pozitive pentru societate,
- evoluția fenomenului și culturii de voluntariat pentru R. Moldova.

Studierea fenomenului în unele țări este considerată drept o prioritate pentru programele de susținere și dezvoltare a societății civile. Guvernele din SUA, Regatul Unit, Australia, Noua Zeelandă, Olanda, Germania și alte state prin intermediul centrelor de cercetare, periodic evaluează dezvoltarea societății civile și analizează impactul politicilor relevante asupra dezvoltării și consolidării acestuia.

În R. Moldova, câteva studii sociologice oferă doar anumite informații despre fenomenul de voluntariat [14]. În studiul recent, finanțat de către UNDP și Fundația Soros – Moldova din 2006, se conțin câteva întrebări relevante pentru a contura estimarea dimensiunii fenomenului de voluntariat. Metodologia estimărilor este reprodusă integral în Anexa 1. Sumarul constatărilor este prezentat în Figura 1 și Figura 2.

Datele studiului [14] menționat oferă posibilitatea doar a estimării calitative a fenomenului de voluntariat în Moldova. Astfel, în baza informației date obținem limita de jos și limita de sus a dimensiunii voluntariatului. Astfel, se constată în jur de 20 000⁷ de persoane care se implică în activitatea de voluntariat. Conform metodologiei promovate de Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project [9] obținem că voluntarii pot fi echivalați cu 3-5 000 de lucrători cu program deplin⁸, prin

urmare voluntarii contribuie cu peste 30 ml zile de muncă în folosul societății.

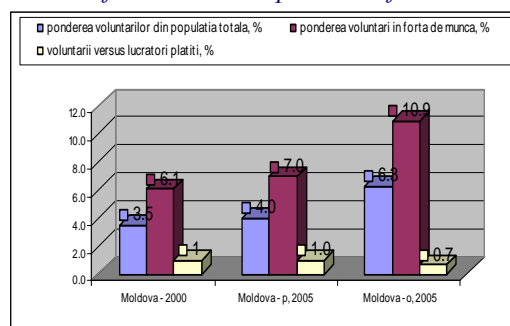
Figura 1. Tabelul sistematizat al fenomenului de voluntariat din R. Moldova [calculule detaliate în Anexa 1]

	Amploarea fenomenului de voluntariat în Moldova	2005
1	Numărul absolut de voluntari	16-23 000
2	Numărul de voluntari echivalent program deplin, anual	3-5 000
3	Media anuală pe voluntar, zile	27-50 zile
4	Numărul total de zile de voluntariat, ml zile	35 ml zile
5	Rata angajați ONG și voluntari, %	1/3-1/2,5%

În figura 2 se compară în % numărul total al voluntarilor cu populația țării (de la 4-7%), populația activă (6-10%)⁹ și lucrătorii plătiți din sectorul ONG (1-0,7%).

Evoluția fenomenului de voluntariat în perioada 2000-2005 se face în baza informațiilor în studiul [14]¹⁰. Se presupune că s-a menținut din anul 2000 proporția angajat-voluntar din perioada anului 2005. Alte date nu sunt disponibile pentru a face o estimare mai exactă.

Figura 2. Estimarea situației pesimistă, optimistă a voluntariatului în Moldova [calculule detaliate în Anexa 1], Moldova – p codifica estimarea pesimistă a fenomenului de voluntariat, Moldova – o semnifică estimarea optimistă a fenomenului.

⁷ Studiul [14] în pagina 15-16 poziționează numărul de voluntari la 12 000 de voluntari și în jur de 2 000 de angajați.

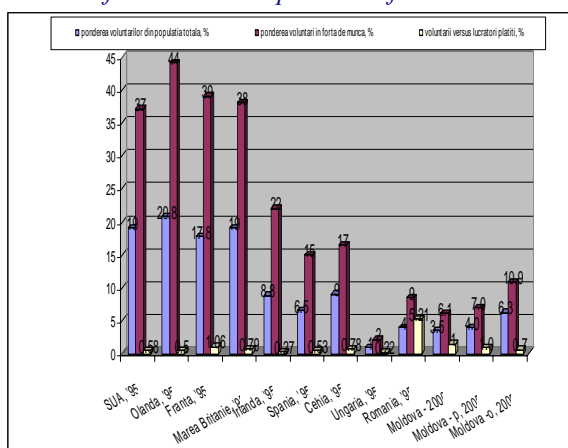
⁸ Ce reprezintă 3-5% din numărul funcționarilor publici din Moldova.

⁹ În discuții informale cu câteva persoane cu experiență foarte bună de activitate în sectorul neguvernamental privitor la datele despre numărul de voluntari, au fost exprimate opinii că probabil limita de jos (situația pesimistă) este mai realistă pentru situația din Moldova.

¹⁰ Vezi pagina 16

Datele prezentate devin semnificative atunci când facem comparații cu situația din țările din regiunea Europei Centrale și de Est (România, Ungaria, Cehia) și cu țările occidentale dezvoltate în baza informației prezentate de Johns Hopkins Comparativ Nonprofit Sector Project [9]. Studiul dat este realizat pentru situația din 1995, astfel, țările cu democrații consolidate, probabil nu și-au schimbat semnificativ situația, atunci când țările din Europa Centrală și de Est cel mai probabil au îmbunătățit caracteristicile, progresând spre indicatorii țărilor cu democrații consolidate.

Figura 3. Situația comparativă a voluntariatului în Moldova și alte țări [calculule detaliate în Anexa 3]. Moldova – p codifică estimarea pesimistă a fenomenului de voluntariat, Moldova – o semnifică estimarea optimistă a fenomenului.

Situația din Moldova la acest capitol din perspectiva anului 2006 este comparabilă cu situația României, Cehiei și chiar este mai bună decât situația Ungariei, în anul 1995, adică în urmă cu un deceniu.

Câteva constatări:

- implicarea în activitatea de voluntariat în Moldova este cel puțin de 2 ori mai mică decât acum un deceniu în Cehia și de 4-5 ori mai mică decât acum un deceniu în țările cu democrații consolidate (concluzia este valabilă pentru % din toată populația și din populația activă),

- raportul voluntari-lucrători angajați din sectorul nonprofit este comparabil cu datele țărilor cu democrații consolidate.

Concluzia principală este că implicarea în activitatea de voluntariat organizat este mult sub media țărilor cu democrații consolidate și este mai inferioară gradului de implicare în activitatea de voluntariat în comparație cu țările din Europa Centrală și de Est. Disproporția dintre numărul voluntarilor și numărul de persoane angajate în sectorul neguvernamental încă odată confirmă rolul excesiv al surselor externe de finanțare care fac posibilă în cea mai mare parte existența și funcționarea sectorului neguvernamental din Moldova.

3.3 Valoarea economică a voluntariatului

În această secțiune vom estima contribuția activității de voluntariat din punctul de vedere economic la Produsul Intern Brut (PIB).

Cuantificarea și măsurarea *valorii economice a voluntariatului* are câteva metode alternative. Vom enumera aspectele cheie ale fiecărei metode:

- metode bazate pe principii de estimare a inputului de muncă,
- metode bazate pe principii de valoare a serviciilor și bunurilor create prin valoarea de piață a acestora.

Metode bazate pe principii de estimare a inputului de muncă

Presupune estimarea volumului de muncă prin timpul de activitate voluntară care nu este remunerată. Realizarea acestei metode poate avea câteva abordări practice [5, 8]:

- numărul de zile oferite de voluntariat multiplicat cu recompensa medie zilnică, astfel obținem valoarea economică totală (metoda practică în Regatul Unit),
- salariul care ar fi trebuit să fie plătit voluntarilor dacă aceștia ar fi angajați pentru aceste lucrări, așa numit costul de

oportunitate minus costurile operaționale, aceasta constituie valoarea monetară a contribuției voluntare (metoda practică în Australia),

- costul mediu plătit pe oră pentru toți lucrătorii implicați în producere în baza statisticilor oficiale, adăugate cu 14% de beneficii la locul de muncă (metoda practică în SUA),

- numărul pozițiilor cu program deplin (oameni-ani) de muncă voluntară multiplicat cu salariul mediu pe economie (metoda practică în Canada).

Metode bazate pe principii de valoare a serviciilor și bunurilor create prin valoarea de piață a acestora

Presupunem metoda:

- valoarea în bani a produsului activității de voluntariat dacă acest lucru ar fi fost făcut de munca plătită¹¹,

- valoarea de piață a produsului se efectuează prin separarea individuală a lucrărilor, compararea acestora cu eventuala muncă plătită și multiplicată cu numărul de ONG, adăugând % de impozite aferente salariilor.

În continuare propunem estimarea contribuției activității de voluntariat pe baza metodei de evaluare a zilelor depline de voluntariat, adică echivalentului de zile pline de voluntariat. Aflând numărul de echivalent de zile de voluntariat (vezi secțiunea precedentă), obținem echivalentul de angajați în munca de voluntariat cu program de angajare deplin (full-time) anual. Cunoscând numărul de voluntari cu programul deplin și salariul minim pe economie anual, prin multiplicare obținem contribuția activității de voluntariat pentru societate din punctul de vedere economic. Ulterior recurgem la analiza comparativă a datelor în termenii utilizați în analiza macro-economică comparativă, adică în % din Produsul Intern Brut (PIB).

¹¹ Metoda dată nu include contribuția activității de voluntariat neformal în afara contextului organizațional.

Figura 4 Factorii de voluntariat organizat în Moldova [calculule detaliate în Anexa 1, 2]

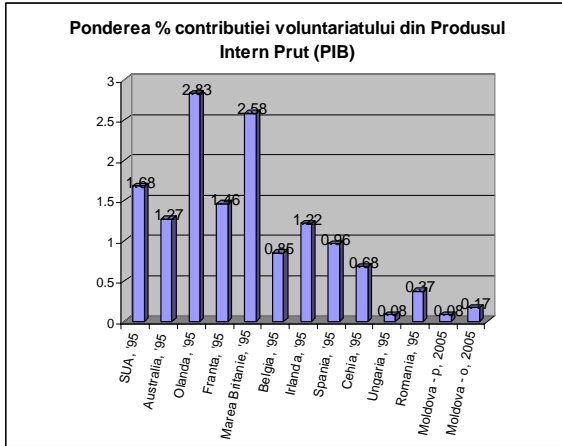
	Parametrii voluntariatului în Moldova	2005
1	Rata de voluntariat națională % de participare din populație	3,8-6%
2	Numărul absolut de voluntari	16-23 000
3	Numărul de voluntari echivalent program deplin, anual	3-5 000
4	Media anuală pe voluntar, zile	27-50 zile
5	Numărul total de zile de voluntariat, ml zile	35 ml zile
6	Estimarea valorii de activitate de voluntariat (voluntariat formal), mln USD	\$1,7-3,8
7	Estimarea valorii de activitate de voluntariat (voluntariat neformal)	Ne-estimat
8	% din PIB, 2006	0,07-0,16%

Pentru explicații detaliate cu privire la calculule parametrilor din Figura 4, vedeți anexele 1, 2, 3.

Contribuția muncii voluntare este estimată în limitele 0,07% și 0,16% din Produsul Intern Brut (PIB). Limitele sunt explicate de incertitudinea datelor cu privire la numărul de voluntari. Astfel, contribuția muncii de voluntariat prin forma organizată prin intermediul ONG-urilor constituie cel puțin 0,07% din PIB din 2006.

Analiza comparativă la acest capitol cu contribuția activității de voluntariat în țările cu democrații consolidate relevă că % de contribuție a activității de voluntariat în Moldova este cel puțin de 10-15 mai mic, iar în comparație cu țările din Europa Centrală și de Est în baza situației acestor țări din anul 1995 este de câteva ori mai mică (cu excepția Ungariei).

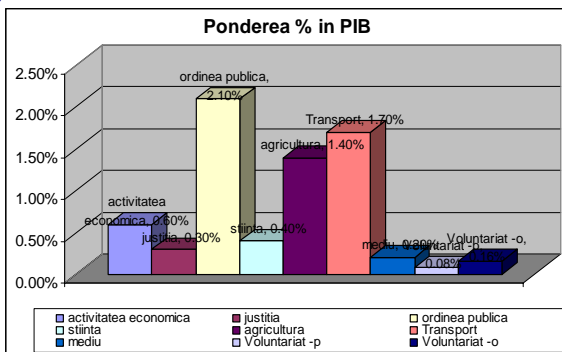
Figura 5 Valoarea PIB-ului, comparația țărilor [calculule detaliate în Anexa 3]

Analiza corelativă dintre ponderea muncii voluntare în piața forței de muncă (figura 3) și % în PIB al activității de voluntariat (figura 5) relevă că unui 1% corespunde 0,015-0,028% de creștere a PIB-ului.

Prezintă interes comparația contribuției activității de voluntariat cu cheltuielile pentru diferite necesități bugetare. Astfel, contribuția activității de voluntariat este comparabilă cu cheltuielile pentru întregul domeniu de protecție a mediului. Contribuția activităților de voluntariat pentru economia țării este doar de câteva ori mai mică decât cheltuielile pentru știință sau justiție.

Figura 6. Comparația contribuției voluntariatului în % din PIB, din 2006. Moldova – p codifică estimarea pesimistă a fenomenului de voluntariat, Moldova – o semnifică estimarea optimistă a fenomenului.

Estimările date sunt foarte semnificative. În această comparație contribuția necalculată a activității de voluntariat cel mai probabil depășește munca angajaților din sectoarele

justiției (deoarece cifrele indică și alte cheltuieli în afară de plata salariilor), se compară cu cheltuielile pentru munca plătită din bugetul public pentru activitatea economică (deoarece cifrele indică și alte cheltuieli în afară de plata salariilor).

Astfel, activitatea de voluntariat are o pondere foarte importantă pentru societate. Contribuția acesteia este un factor important pentru economia țării.

3.4 Valoarea socială și indirectă a voluntariatului

În această analiză deja am remarcat contribuția așa numită non-economică dar social valoroasă a activității de voluntariat. Vom caracteriza aceste efecte pozitive mai detaliat în această secțiune prin încercarea de a cuantifica valoarea monetară a acestora.

Cuantificarea și măsurarea *valorii non-economice* a voluntariatului are câteva aspecte [5, 8]:

- achiziționarea deprinderilor de către voluntari,
- dezvoltarea atitudinilor pozitive și trăsăturilor comportamentale vizavi de viața și implicarea în societate,
- dezvoltarea atașamentului și devotamentului societal,
- sensul responsabilității și constanței civice,
- valoarea interacțiunii sociale a voluntarilor,
- transferul de deprinderi și expertiză de la voluntari spre organizațiile gazde.

Un studiu comprehensiv al valorii non-economice desfășurat în Singapore [5], o țară mică din Asia de Sud-Est încercuită de marile puteri economice, culturale și demografice, atestă următoarele concluzii:

- Beneficii referitor la dezvoltarea personală*
- Deprinderile de comunicare, spirit de echipă (voluntarii obțin deprinderile date, 65% se consideră mai dezvoltați),

- Sensul de autorealizare și satisfacție (83% consideră că voluntariatul îi ajută în viața profesională),
- Productivitatea și răspunsul de solicitare de ajutor (prin activități de voluntariat până la 29% consideră că au devenit mai activi, 38% au devenit mai activi, 37% se consideră mai activi),
- Confruntarea provocărilor noi, deschiderea pentru experiențe noi (63% din voluntari consideră că prin activitatea de voluntariat sunt ajutați să descopere noul și capătă încredere în sine)

Beneficii referitor la dezvoltarea organizațiilor gazde

- Morala și entuziasmul personalului (83% din personal confirmă),
- Deprinderile și cunoștințele (acumularea acestora),
- Importanța voluntarilor (50% din organizații consideră că voluntarii sunt critici pentru activitatea acestora).

Beneficii referitor la dezvoltarea comunitară

- Interacțiunea socială (se extind interacțiunile în cadrul societății, spre exemplu până la 30% spun că au cunoscut prieteni noi și diferiți de mediul obișnuit),
- Aprecierea culturală a diversității (voluntarii ajută alți voluntari prin experiență, împărtășirea valorilor culturale, 32% toleranță 45%, alte culturi, 36%, alte limbi, 28%),
- Atașamentul față de propria țară (49%),
- Conștiința civică (voluntarii devin mai conștienți de necesitățile altora, 79%, impactul acțiunilor lor asupra altora, 75%, devin mai conștienți de obligațiunile și responsabilitățile în calitate de cetățeni, 55%).

Sunt interesante aceste constatări în special pentru situația din Moldova. Probabil, cantitativ situația din Moldova este diferită, însă datele prezentate cu siguranță au o relevanță calitativă pentru situația din Moldova.

Dezvoltarea capitalului social

Putnam și ulterior Fukuyama [17-20] stabilesc o legătură directă dintre nivel de angajament civic și capitalul social care este generat de activitățile de voluntariat. Capitalul social este măsurat prin:

- viața organizațională comunitară,
- participarea în organizațiile necomerciale
- angajamentul în viața publică,
- încrederea socială și socializarea neformală.

Prin urmare cercetările lui Putnam și Fukuyama separat și complementar constată o influență directă dintre gradul de dezvoltare a capitalului social și bunăstarea societății, prezența fenomenului și incidenței de crime.

Cercetările date constată că în regiunile cu un grad mai înalt de activism există un grad mai mare de încredere, așteptările din partea cetățenilor că va exista conformarea la regulile și principiile din partea altora, predomină percepția precum că politicienii sunt în afara corupției. Se demonstrează că există o legătură directă inversă dintre nivelul de capital social și intensitatea și gradul de crime violente, nivelul de mortalitate, rezultatele mai bune la educație.

Astfel, creșterea sau descreșterea gradului de angajament civic și de voluntariat influențează situația în societate și are efecte de multiplicare în mai multe domenii sociale.

Figura 7. Modalitatea de estimare a costului crimelor

crimă	Proprietate a furată	Costurile medicale	Productivitatea pierdută	Costurile intangibile, judiciare, investiționale	Nuărul de crime	Costul total categoric
Omicide						
Jaf						
Furt						
...						
Total						

Figura 8. Legătura dintre capitalul social și crime

crima	Impactul de 1% în creșterea capitalului social: incidența	valoarea în urma creșterii de 1% a capitalului social
jaf		
furt		
...		
Pierderi totale		

Este necesar de desfășurat un studiu separat pentru a determina costul pentru societate a crimelor și altor infracțiuni, astfel activitatea de voluntariat prin intermediul indicilor de creștere de capital social vor micșora nivelul de crimă și prin urmare vor micșora costurile pentru societate. În Australia și alte state cu democrații avansate, cercetările au determinat tipul de dependență și costurile crimelor în termenii de % din PIB.

Într-un studiu recent pentru situația în Australia [11], s-a determinat o legătură statistică corelativă puternică prin care 1% de creștere a capitalului social determină o creștere de 0.63% din creșterea PIB-ului. Desigur, această legătură în special sub aspect cantitativ nu poate fi valabilă pentru Moldova, însă sub aspect calitativ legătura nu poate fi ignorată.

Sumarul contribuțiilor sociale pozitive ale voluntariatului:

- dezvoltarea deprinderilor profesionale necesare societății,
- dezvoltarea coeziunii comunitare,
- formarea capitalului social.

În rezultatul informației prezentate în acest capitol, putem conchide că valoarea economică a activității de voluntariat este mult mai mare decât 0,07% din PIB (contribuția economică directă și contribuția social indirectă). Însă, în acest moment nu există date și informații pentru a evalua efectul total pozitiv al activității de voluntariat.

4. Estimări de impact

În acest capitol vom analiza câteva scenarii de evoluție a voluntariatului în Moldova și politicile necesare pentru ca aceste scenarii să se materializeze.

În particular ne interesează dacă și-n ce măsură politicile propuse de proiectul de lege cu privire la voluntariat sunt capabile să producă pe termen mediu un impact necesar în vederea înscrierii situației în Moldova în unul din scenariile de evoluție posibile. Astfel, cunoscând deja nivelul de contribuție a activității de voluntariat, vom avea unele beneficii suplimentare create pentru societate, care vor fi rezultatul politicilor prevăzute de proiectul de lege. Totodată, vom estima și costurile necesare pentru punerea în aplicare a acestor politici [12]. Aceasta și reprezintă în esență analiza costurilor și beneficiilor proiectului de lege.

4.1 Scenariile de dezvoltare

Scenariile grafic prezentate în figura 9 pot fi clasificate:

- *scenariul conservatist* (situația neschimbată, nivelul situației de astăzi)
- *scenariul moderat* (grafic reprezentat prin estimarea situației optimiste, Moldova -o),
- *scenariul progresiv* (grafic reprezentat prin situația din Cehia și Spania din 1995),
- *scenariul de creștere rapidă* (grafic reprezentat prin situația din Irlanda din 1995).

Figura 9. Scenariile de dezvoltare a voluntariatului în Moldova

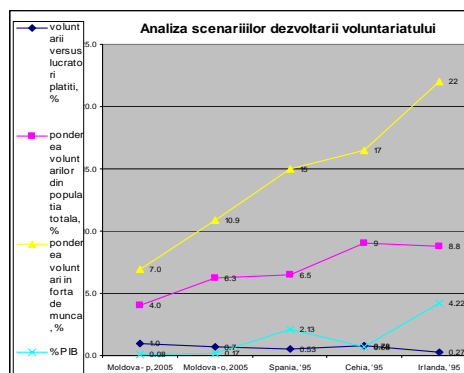

Figura 10. Tabelul comparativ al țărilor în baza cărora se construiesc scenariile

	voluntarii versus lucrătorii plătiți, %	pondera voluntarilor din populația totală, %	pondera voluntari în forță de muncă, %	% PIB
Moldova - p, 2005	1.0	4.0	7	0.08
Moldova - o, 2005	0.7	6.3	10	0.17
Spania, '95	0.53	6.5	15	2.13
Cehia, '95	0.78	9	17	0.68
Irlanda, '95	0.27	8.8	22	4.22

Scenariul moderat reprezentat prin situația optimistă din Moldova, ponderea activității de voluntariat va crește față de situația actuală cu 3% (aproximativ 9 000 de echivalenți de angajați cu program deplin) și astfel % contribuției voluntarilor practic se va dubla până la 0,17%.

Scenariul progresiv reprezentat prin situația în Spania și Cehia, ponderea activității de voluntariat se va dubla și astfel procentul % contribuției în PIB va crește până la 7-8 ori.

Pe termen mediu acest scenariu va avea un efect social pozitiv discutat în secțiunea 3.4.

Scenariul de creștere rapidă reprezentat prin situația în Irlanda, ponderea activității de voluntariat se va tripla și astfel % contribuției la PIB va crește cu practic exponențial.

Pe termen mediu acest scenariu va avea un efect social pozitiv discutat în secțiunea 3.4.

4.2 Analiza politicilor care stimulează activitățile de voluntariat

- politici de consolidare a sectorului neguvernamental

După cum a fost analizat în capitolele precedente, consolidarea activităților de voluntariat depinde în măsură considerabilă de forma organizată a voluntariatului, deci de capacitatea sectorului neguvernamental de a atrage și gestiona activitatea de voluntariat.

Astfel, un set de politici trebuie să promoveze calitatea sectorului neguvernamental în Moldova. Prin urmare menționăm câteva din politici utilizate în țările menționate [9, 20, 21, 22]:

- Eficientizarea și accesibilitatea politicilor de deducere a donațiilor,
- Adoptarea politicii fiscale de direcționare a impozitului,
- Promovarea programelor informaționale privind folosirea și aplicarea politicilor fiscale,
- Adoptarea standardelor de contabilitate pentru organizațiile necomerciale (specifice sectorului - obiectiv: responsabilitatea pentru cheltuieli),
- Promovarea obligațiunii de transparență (rapoarte anuale către societate), funcționarea organului de guvernare (competențe și componente distincte de executivul organizației), inclusiv pentru a beneficia de scutiri și donații,
- Autoorganizarea sectorului pentru a promova standarde etice de comportament și conduită,
- Politici de contractare și subcontractare pentru serviciile sociale, medicale și altele în baza criteriilor de eligibilitate.

Aceste politici practicate în țările menționate vor avea un impact pozitiv și decisiv asupra îmbunătățirii calității sectorului neguvernamental din Moldova. În Moldova, lipsesc următoarele politici:

- direcționarea impozitelor de către persoanele fizice și juridice,

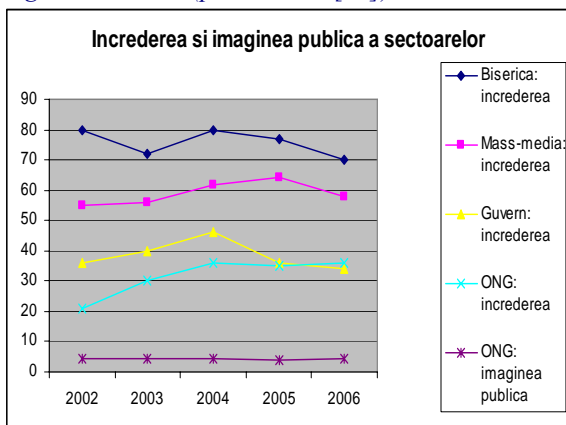
- standardele de contabilitate pentru sectorul neguvernamental,
- obligațiuni de transparență și responsabilitate a sectorului prin raportarea executivă și financiară,
- politicile de contractare și subcontractare pentru serviciile publice.

Sunt administrate ineficient sau cu eficacitatea minoră următoarele politici:

- deducerea donațiilor din venitul impozabil al persoanelor fizice și juridice pînă la 10% (art.36(1), art. 36 (3) CF),
- folosirea venitului doar în scopurile statutare (art.52(2) CF).

Actualmente, capacitatea de atracție a voluntarilor și a voluntariatului din partea sectorului neguvernamental din Moldova se confruntă cu probleme de imagine. Aceasta reprezintă o dificultate substanțială în promovarea formei organizate a voluntariatului.

Figura 11. Imaginea și încrederea în sectorul neguvernamental (p.45, 46 din [14])

Administrarea politicilor date va crește șansele și capacitatea sectorului necomercial de a gestiona voluntariatul organizat. Evident că punerea în aplicare a politicilor date necesită, după cum este explicat în secțiunea 4.2, intervenții în Codul Fiscal (CF), legislația cu privire la organizațiile necomerciale.

În cazul în care aceste politici vor fi aplicate în mod consecvent, cum este cazul Cehiei, Irlandei, Spaniei, efectul acestora pe termen mediu (peste un deceniu) poate fi comparabil cu situația sectoarelor date în țările date.

- politici de stimulare a voluntariatului

După cum se explică în secțiunea 2.2, în țările cu democrații consolidate există un set întreg de politici care direct stimulează participarea voluntară pentru diferite categorii de persoane. Aceste politici sunt modelate și în proiectul de lege propus.

Politicile date completează politicile de consolidare a sectorului neguvernamental și amplifică efectul pozitiv al activității de voluntariat.

Prin urmare, menționăm câteva din politici utilizate în țările sus-numite:

- recunoașterea deprinderilor formate în urma activității de voluntariat pentru angajare (în special în sectorul public și nonguvernamental),
- finanțarea programelor care susțin activitățile de voluntariat în sectorul public, privat și nonprofit,
- recunoașterea stagiului de practică în rezultatul activității de voluntariat la angajare în sectorul public, privat și nonguvernamental, sau la înmatriculare în instituțiile de învățămînt,
- cerințe de credite educaționale obligatorie a fi obținute prin activitatea de voluntariat în cadrul învățămîntului școlar și universitar,
- rambursarea cheltuielilor organizațiilor publice și nonguvernamentale pentru gestionarea programelor de voluntariat,
- organizarea programelor publice de recunoaștere publică a activității de voluntariat,
- acordarea subvențiilor în formă de bilete de călătorii și de odihnă în special pentru seniorii pentru participarea în activitățile de voluntariat,
- deducerea contribuțiilor de timp din activitatea voluntară oferită în folosul

comunității pentru a micșora valoarea venitului impozabil.

Administrarea unora din aceste politici prin intermediul organizațiilor care corespund criteriilor de organizații cu statut de utilitate publică¹². Astfel, se promovează standardele mai înalte de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.

- alți factori care influențează activitățile de voluntariat

Aplicarea politicilor date depinde de contextul cultural al țărilor și condițiile de viață. Situația din țările menționate este diferită, de situația din Moldova, însă poate fi considerată comparabilă cu situația acestor țări în anul 1995. Totuși, vom menționa și alți factori care pot influența efectivitatea politicilor propuse.

Factorii care afectează activitatea de voluntariat:

- politicile de stimulare a voluntariatului (ponderea acestora poate fi apreciată rezervat de până la 25%),
- sistemul valoric și gradul de altruism existent în societate (ponderea acestui factor este mare și poate fi estimat la 25%),
- tradițiile existente în societate, gradul de solidaritate existent (este un factor important și depinde de cultura țării, poate fi evaluat ca importanța până la 25%),
- gradul de bunăstare a societății (este un factor la fel de substanțial, pentru că în baza nevoilor satisfăcute, gradul de contribuție a activității de voluntariat crește, poate fi evaluat la 25%).

În analiza dată, este extrem de dificil să evaluăm impactul unora din acești factori menționați. Se recunoaște că doar politicile de promovare a voluntariatului și politicile de consolidare a sectorului neguvernamental nu vor avea în totalitate impactul scontat. Sunt

¹² Statutul de utilitate publică: 1) publicarea rapoartelor anuale, 2) existența și funcționarea organului de guvernare care prin componență și competență este diferit de executivul organizației.

necesare acțiuni de vizibilitate a voluntariatului și exemple de comportament de încurajare din parte leadershipului politic, public din societate¹³.

4.3 Alternative de politici, cuantificarea impactului

Din informația prezentată în acest studiu putem construi 3 alternative de politici:

- A) status quo, adică menținerea situației actuale,
- B) promovarea proiectului de lege cu politicile de stimulare directă a voluntariatului,
- C) promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

Vom face o analiză comparativă a alternativelor de politici conform metodologiei expuse în Hotărârea de Guvern a RM 1230 [24].

Figura 12. Analiza comparativă a alternativelor principale de politici

Alternativ ele politici	A) Status quo	B) Proiectu l de lege	C) Proiectul de lege și politici de consolidare a sectorului neguvernamental
1. Costurile (de implementare)	lipsesc	Există pot fi estimate la, sunt mai mici decât beneficiile	Există, depășesc costurile din alternativa B, mult mai mici decât beneficiile
2. Beneficiile (în urma aplicării politicilor)	lipsesc	Sunt modeste, probabil de 2-3 (0,14-0,2% din PIB) ori în	Sunt tangibile pe termen mediu (5-6 ani) și în special pe termen lung (10 ani), de 7-8 ori (0,5% din PIB) în comparație cu status quo. Dacă se vor lua în

¹³ Un exemplu elocvent reprezintă cuvântarea lui Gorge Bush, președintele SUA în cadrul adresării anuale către națiunea din anul 2006, încurajează creșterea contribuției în folosul comunității prin activitatea de voluntariat a cetățenilor [2].

		comparație cu status quo	considerație și beneficiile indirecte, poate ajunge la 1-2% din PIB
3. Rezultativitatea (creșterea gradului de voluntariat)	Nu se atestă	Creșterea modestă	Există o creștere tangibilă de 2 ori
4. Capacitatea de implementare	-	Există, implementarea este de către societate a civilă	Există, o bună parte este de către societatea civilă, însă este necesară dezvoltarea capacităților sectorului public în administrarea politicilor fiscale
5. Conformarea la prevederile Planului UE-RM	Nu sunt realizate	Conformarea parțială	Conformarea bună
Concluzia			Opțiunea preferată , deoarece are cele mai multe beneficii pe termen mediu și lung, se atestă o creștere substanțială a voluntariatului și se realizează obligațiunea în baza Planului UE-RM.

Discutarea alternativelor de politici.

Alternativa A: status quo, adică menținerea situației actuale

Lipsește costurile. Beneficiile sunt extrem de modeste, probabil putem vorbi despre creșterea infimă a beneficiilor. În condițiile degradării imaginii sectorului neguvernamental, putem estima chiar menținerea sau descreșterea activității de voluntariat. Această alternativă nu se califică bine în special din perspectiva implementării obligațiunii în baza Planului de Acțiuni UE-RM¹⁴, care prevede sprijinul în dezvoltarea

¹⁴ Prevederea secțiunii 2.1 (10) para 3, „Facilitate and support civil society development, enhanced dialogue and co-operation” în traducere, “Facilitarea și sprijinul în dezvoltarea societății civile, dialogul și cooperare îmbunătățită”

societății civile, activitatea de voluntariat fiind una din componentele importante în consolidarea societății civile.

Alternativa B: Promovarea proiectului de lege cu politicile de stimulare directă a voluntariatului

Pe termen mediu de 5-7 ani putem vorbi de dublarea activității de voluntariat și creșterea cel puțin cu 2-3 ori a ponderii activității voluntare în PIB (0,14-0,2 % din PIB)¹⁵.

Costurile necesare pentru a pune în aplicare proiectul de lege (politicile de promovare directă a voluntariatului):

- modificarea prevederilor legislative sectoriale,
- elaborarea metodologiei de MECT și costul certificatelor nominale de voluntariat,
- elaborarea metodologiei de MF și costul certificatelor nominale, formelor suplimentare,
- Autoritățile publice locale, 1% din bugetul resurselor umane,
- Costurile de gestionare a voluntarilor,
- ANOFM¹⁶ costurile de procesare și înregistrare a oportunităților de voluntariat în sectorul public,
- Costurile organizațiilor necomerciale pentru gestionarea voluntarilor.

Costurile vor fi mai mici decât beneficiile.

Există doar conformarea parțială la obligațiunile în baza Planului UE-RM.

Această alternativă are multe constrângeri din perspectiva capacității sectorului neguvernamental de a fi suficient de atractiv pentru a administra activitatea de voluntariat. După cum se explică, în secțiunea 4.2 atractivitatea și imaginea sectorului se confruntă cu dificultăți, astfel făcând sectorul

http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/action_plans/moldova_enp_ap_final_en.pdf

¹⁵ Vezi estimările scenariului progresiv din secțiunea 4.1.

¹⁶ ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă.

mai puțin atractiv pentru găzduirea voluntariatului organizat.

Alternativa C: promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

Pe termen mediu de 5-7 ani putem vorbi de creșterea dublă a activității de voluntariat și cel puțin cu 7-8 ori a ponderii activității voluntare în PIB (0,5 % din PIB)¹⁷. Estimările nu iau în calcul, desigur, efectele sociale indirecte pozitive. Dacă contabilizăm și efectele pozitive indirecte, în baza aproximărilor din alte state, efectul pozitiv al politicilor poate ajunge până la 1-2 % din PIB pe termen mediu.

Costurile necesare pentru a pune în aplicare proiectul de lege (politicile de promovare directă a voluntariatului):

- Modificarea prevederilor legislative sectoriale,
- elaborarea metodologiei de MECT și costul certificatelor nominale de voluntariat.
- elaborarea metodologiei de MF și costul certificatelor nominale, formelor suplimentare,
- Autoritățile publice locale, 1% din bugetul resurselor umane,
- Costurile de gestionare a voluntarilor,
- ANOFM¹⁸ costurile de procesare și înregistrare a oportunităților de voluntariat în sectorul public,
- Costurile organizațiilor necomerciale pentru gestionarea voluntarilor.

Costurile necesare pentru a pune în aplicare politicile de consolidare a sectorului neguvernamental:

- modificarea legislației fiscale cum se explică în secțiunea 4.2,

¹⁷ Vezi estimările scenariului progresiv din secțiunea 4.1.

¹⁸ ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă.

- crearea capacităților suplimentare pentru gestionarea direcționării impozitelor,
- crearea capacităților suplimentare pentru gestionarea politicii de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.

Costurile integrale ale alternativei sunt evident mai mari decât alternativa B. Costurile pentru implementarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental sunt comparabile cu costurile de stimulare directă a voluntariatului. Totodată, este evident ca în prezența beneficiilor majore, costurile sunt mult mai mici dacă e să comparăm această alternativă cu alternativa B.

Această alternativă oferă un grad mult mai mare de probabilitate de succes și o stabilitate mult mai bună pentru realizarea succesului politicii.

Această alternativă oferă cel mai mare grad de compatibilitatea cu obligațiunea în baza Planului UE-RM.

5. Concluzii

Studiul ajunge la concluzia că promovarea politicilor de voluntariat trebuie realizată prin promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și prin promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului (politicile conținute în proiectul de lege).

Politicile de stimulare directă a voluntariatului sunt:

- recunoașterea deprinderilor formate în urma activității de voluntariat pentru angajare (în special în sectorul public și nonguvernamental),
- finanțarea programelor care susțin activitățile de voluntariat în sectorul public, privat și nonprofit,

- recunoașterea stagiului de practică în rezultatul activității de voluntariat la angajare în sectorul public, privat și nonguvernamental, sau la înmatriculare în instituțiile de învățământ,
- cerințe de credite educaționale obligatorii pentru a fi obținute prin activitatea de voluntariat în cadrul învățământului școlar și universitar,
- rambursarea cheltuielilor organizațiilor publice și nonguvernamentale pentru gestionarea programelor de voluntariat,
- organizarea programelor publice de recunoaștere publică a activității de voluntariat,
- acordarea subvențiilor în formă de bilete de călătorii și de odihnă în special pentru seniorii pentru participarea în activitățile de voluntariat,
- deducerea contribuțiilor de timp din activitatea voluntară oferită în folosul comunității pentru a micșora valoarea venitului impozabil.

Administrarea unora din aceste politici prin intermediul organizațiilor care corespund criteriilor de organizații cu statut de utilitate publică¹⁹. Astfel, se promovează standardele mai înalte de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.

Politicele de consolidare a sectorului neguvernamental sunt următoarele:

- Eficientizarea și accesibilitatea politicilor de deducere a donațiilor,
- Adoptarea politicii fiscale de direcționare a impozitului,
- Promovarea programelor informaționale privind folosirea și aplicarea politicilor fiscale,
- Adoptarea standardelor de contabilitate pentru organizațiile necomerciale (specifice sectorului - obiectiv: responsabilitatea pentru cheltuieli),
- Promovarea obligațiunii de transparență (rapoarte anuale către societate), funcționarea

¹⁹ Statutul de utilitate publică: 1) publicarea rapoartelor anuale, 2) existența și funcționarea organului de guvernare care prin componență și competență este diferit de executivul organizației.

organului de guvernare (competențe și componența distincte de executivul organizației), inclusiv pentru a beneficia de scutiri și donații,

- Autoorganizarea sectorului pentru a promova standarde etice de comportament și conduită,
- Contractare și subcontractare pentru serviciile sociale, medicale și altele în baza criteriilor de eligibilitate.

Din alternativele de politici analizate, cea mai bună este alternativa de politici C care prevede promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

În urma aplicării politicii date pe termen mediu de 5-7 ani va crește dublu activitatea de voluntariat și cel puțin cu 7-8 ori contribuția acesteia în PIB (0,5 % din PIB)²⁰. Sunt foarte probabile efectele pozitive indirecte, în baza aproximărilor din alte state, efectul pozitiv al politicilor poate ajunge până la 1-2 % din PIB pe termen mediu.

Costurile necesare pentru a pune în aplicare proiectul de lege (politicile de promovare directă a voluntariatului):

- Modificarea prevederilor legislative sectoriale,
- Elaborarea metodologiei de MECT și costul certificatelor nominale de voluntariat,
- Elaborarea metodologiei de MF și costul certificatelor nominale, formelor suplimentare,
- Autoritățile publice locale, 1% din bugetul resurselor umane,
- Costurile de gestionare a voluntarilor,
- ANOFM²¹ costurile de procesare și înregistrare a oportunităților de voluntariat în sectorul public,
- Costurile organizațiilor necomerciale pentru gestionarea voluntarilor.

²⁰ Vezi estimările scenariului progresiv din secțiunea 4.1

²¹ ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

Costurile necesare pentru a pune în aplicare politicile de consolidare a sectorului neguvernamental:

- modificarea legislației fiscale cum se explică în secțiunea 4.2,
- crearea capacităților suplimentare pentru gestionarea direcționării impozitelor,
- crearea capacităților suplimentare pentru gestionarea politicii de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.

Costurile integrale ale alternativei sunt evident mai mari decât alternativa B. Costurile pentru implementarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental sunt comparabile cu costurile de stimulare directă a voluntariatului. Totodată, este evident că în prezența beneficiilor majore, costurile sunt mult mai mici dacă e să comparăm această alternativă cu alternativa B.

Această alternativă oferă un grad mult mai mare de probabilitate de succes și o stabilitate mult mai bună pentru realizarea succesului politicii.

Această alternativă oferă cel mai mare grad de compatibilitatea cu obligațiunea în baza Planului UE-RM.

6. Referințe

1. [1] Exploring the economic and social value of present patterns of volunteering, Michael Bittman & Kimberly Fisher, Australian Government, Department of Families, Community Services and Indigenous Affairs, 2006, www.ag.gov.au/cca
2. [2] The Economic Value of volunteering, Dr Duncan Ironmonger, The University of Melbourne, report for the Department of Communities, 2006
3. [3] Putnam, RD, Bowling alone: The Collapse and revival of American Community, Simon & Schuster, New York, 2000,
4. [4] Faya Soupournmas, Duncan Ironmonger, Giving Time: The Economic and Social value of volunteering in Victoria, Australia, Government of Victoria, 2002,
5. [5] Study on the Value of Volunteering in Singapore, Chee-Koon TAN, National Volunteer & Philanthropy Centre, Singapore, 2003,
6. [6] The Economic Value of Civic and Voluntary Work in Canada, Ronald Colman, 2000, GPI Atlantic,
7. [7] Valuing Volunteering: The Economic Value of Volunteering in South Australia, Duncan Ironmonger, University of Melbourne, Government of South Australia, 2002,
8. [8] On the Economics of Volunteering, Kakoli Roy & Suzanne Ziemek, ZEF-Germany & United Nations Volunteer Programme, 2004,
9. [9] John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, L.M. Salamon, H.K.Anheier, R.List, S.Toepler, S.W.Sokolowski, Global Civil Society: Dimensions of the Nonprofit Sector, 1999, volume I,
10. [10] John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, L.M. Salamon, H.K.Anheier, R.List, S.Toepler, S.W.Sokolowski, Global Civil Society: Dimensions of the Nonprofit Sector, 2004, Volume II,
11. [11] Peter Mayer, The Wider Economic Value of Social Capital and Volunteering in South Australia, Government of South Australia, 2003,
12. [12] A.E.Boardman, D.H.Greenberg, A.R.Vining, D.L.Weimer, Analiza Cost-beneficiu: Concepte si practica, Arc, ed. a 2-a, 2004.
13. [13] World Development Indicators, www.worldbank.org/data/countrydata/countrydata.html
14. [14] Studiu privind dezvoltarea organizațiilor neguvernamentale din Republica Moldova, A.Brighidin, M.Godea, S.Ostaf, I.Trombitchi, T.Tarelunga, A.Vacaru, UNDP, Soros Foundation, 2007,
15. [15] Calitatea Creșterii economice și Impactul asupra dezvoltării umane, Expert-grup, Adept, UNDP, 2006,
16. [16] A.M. Petriwskyi, Motivations to Volunteering by Seniors: A Critical Review of the Literature, The International Journal of Volunteer Administration, V.XXIV, n.6, October 2007,
17. [17] R. Putnam, Making Democracy Work, 1993, Princeton University Press,
18. [18] R. Putnam, Bowling Alone, 2000, New York, Touchstone,
19. [19] F.Fukuyama Trust: the social virtues and the creation of prosperity, 1995, London, Hamish Hamilton,
20. [20] F.Fukuyama The great disruption: Human Nature and the recunstitution of social order, 1999, New York, The free press.
21. [21] Claudio Travaglini, Enrico Supino, Juana Fuentes Perdomo, Esther Falcón Pérez, Accounting Regulation for Nonprofit Organizations in Italy and Spain: Towards an European Perspective, http://amsacta.cib.unibo.it/archive/00002325/01/Accounting_Regulation_for_Nonprofit_Organizations.pdf,
22. [22] Pavol Frič, Lenka Deverová, Petr Pajas, Hana Ilhánová, Defining The Nonprofit Sector in Czech Republic, <http://www.jhu.edu/~ccss/publications/pdf/czechrep.pdf>
23. [23] S. Ostaf, Cum și de ce politicile actuale descurajează dezvoltarea

societății civile, prezentarea la Conferința anuală PNUD, 2007, <http://www.credo.md/pagini/stiri.php?limba=rom&id=321>,

24. [24] Hotărîrea de Guvern, nr. 1230, 24.10.2006, publicat în: Monitorul Oficial nr 170 din: 03.11.2006 articolul: 1321 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare,

25. [25] EU-Moldova Action Plan 2006-08,

http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/action_plan_s/moldova_enp_ap_final_en.pdf

7.Anexe

Anexa 1 Calculul în baza studiului [14]

	tabel 16		tabel 18		tabel 20					
	membri	ong cu membri	membri în ong	angajați	ong cu angajați	angajați în ong	voluntari	ong cu voluntari	voluntari în ong	
lipsă	0	0.0%	0	51.1%	511		30.7%	307		0
	1	11.4%	114	26.0%	260	260	12.8%	128		128
pînă la 5	5	11.4%	114	570	26.0%	260	1,300	12.8%	128	640
	6	15.0%	150	900	8.1%	81	608	15.2%	152	912
de la 6 pînă la 10	10	15.0%	150	1,500	108.1%	1,081	8,108	15.2%	152	1,520
	11	23.1%	231	2,541	10.5%	105	1,733	15.9%	159	1,749
de la 11 pînă la 20	20	23.1%	231	4,620	110.5%	1,105	18,233	15.9%	159	3,180
	21	25.8%	258	5,418	4.0%	40	2,200	14.6%	146	3,066
de la 21 pînă la 100	100	25.8%	258	25,800	104.0%	1,040	57,200	14.6%	146	14,600
peste 100	100	20.6%	206	20,600	0.0%	0	0	10.8%	108	10,800
non răspuns	0	4.0%	40	0	0.2%	2	0	0.0%	0	0
			minim 29,573		minim 4,800		minim 16,655			

Anexa 2 Calculul în baza studiului [14]

	nr absolut voluntari	ore săptăminal	ore anual, mln	zile anual, mln	voluntari echivalent angajați deplin, mii	salariu minim anual, mii	contribuția voluntari, mln usd	PIB, mln	% contribuția voluntarilor in PIB
echivalent voluntar	23,698	4	5	1	3.3	0.5	1.6	2,900	0.08%
echivalent voluntar	23,698	8	10	1	6.5	0.5	3.3	2,900	0.16%

Anexa 3 Calculul in baza datelor World Development Indicators

	1995 populatia, mln	2004 populatia, mln	1995 someri, %	2004 someri, %	1995 PNB capita	1995 cheltuieli pe educatie, % PNB	2004 cheltuieli pe educatie, % PNB	1995 cheltuieli pe sanatate, % PNB	2004 cheltuieli pe sanatate, % PNB	1995 venituri impozite, % PIB	2004 venituri impozite, % PIB	1995 comert, % PIB	2004 comert, % PIB
SUA	262,761	293.7	5.6	5.5	26,843		5.7	15	19	9.8	24	24.3	
Australia	18,063	23.3	8.5	5.4	19,510		4.9	9.5	21	24	40	40.2	
Olanda	15,460	16.3	7.1	4.3	25,739	5.2	5.1	6.8	9.8	43	23	100	99.9
Franta	58,143	60.4	11.6	9.9	26,296	6.1	5.6	8	10	38	22	45	44.7
Marea Britanie	58,606	59.9	8.6	4.6	18,848	5.4	5.3	6	8	33	27	58	57.9
Belgia	10,136	10.4	9.3	7.4	27,310	3.2	6.3	7	9	43	26	130	130
Irlanda	3,602	4.1	12.2	4.4	15,519	6.1	4.3	5	7	32	32	138	138
Spania	39,210	42.7	22.9	11	14,145	4.9	4.5	5.8	7.7	28	12	48	47.9
Cehia	10,331	10.2	3	8.3	4,916	5.8	4.4	6.9	7.5	33	16	117	117
Ungaria	10,230	10.1	10.4	6.1	4,191	5.3	5.5	5	8	36	22	76	75.8
România	22,681	21.7	9.5	7	1,438	3.9	3.5	3.6	6.1	26	12	61	60.8
media	46,293		10	7	16,796	4	5	5	9	32	21	76	76
Moldova	4,500	4.2		7.9	850		4.9		7.2		15		

Anexa 4 Calculul în baza datelor World Development Indicators

	numarul de voluntari in echivalent de angajare proram deplin, thous	angajati in sectorul ong, thous	voluntarii versus lucratori platiti, %	numarul absolut de voluntari, thous	populatia totala, thous	dimensiunea fortei de munca, thous	ponderea voluntarilor din populatia totala, %	ponderea voluntari in forta de munca, %
SUA, '95	4,994	8,555	0.58	49,942	262,761	134,008	19	37
Olanda, '95	321	642	0.5	3,222	15,460	7,266	20.8	44
Franța, '95	1,021	960	1.06	10,217	58,143	26,164	17.8	39
Marea Britanie, '95	1,120	1,416	0.79	11,203	58,606	29,303	19	38
Irlanda, '95	31	119	0.27	317	3,602	1,441	8.8	22
Spania, '95	254	475	0.53	2,536	39,210	16,860	6.5	15
Cehia, '95	93	121	0.78	939	10,331	5,682	9	17
Ungaria, '95	10	45	0.22	99	10,230	4,808	1	2
România, '95	91	18	5.21	909	22,681	10,660	4	9
Moldova - 2000	3.50	3.50	1	14	4,000	2,300	3.5	6.1
Moldova - p, 2005	5	5.00	1.0	16	4000	2,300	4.0	7.0
Moldova -o, 2005	15	10.00	0.7	25	4000	2,300	6.3	10.9

Anexa 5 Calculul în baza datelor World Development Indicators

	numarul voluntari in echivalente de angajati, thous	ore de voluntariat pe an, mil	salariul minim pe economie anual, mii	salariul minim pe ora	veniturile din contributia voluntarilor (prin salar minim), mil	PIB, mil	ponderea valorii voluntarilor in PIB, %
SUA, '95	4,994	10,387	8,056	3.87	40,233	7,053,300	0.57
Australia, '95	177	369	12,712	6.11	2,252	352,409	0.64
Olanda, '95	321	668	15,170	7.29	4,872	397,926	1.22
Franta, '95	1,022	2,125	22,955	11.04	23,452	1,528,926	1.53
Marea Britanie, '95	1,120	2,330	17,000			1,104,577	
Belgia, '95	99	206	15,882	7.64	1,574	276,833	0.57
Irlanda, '95	32	65				55,898	
Spania, '95	254	527	5,882	2.83	1,492	554,636	0.27
Cehia, '95	94	195				50,789	
Ungaria, '95	10	20	1,132	0.54	11	42,869	0.03
Romania, '95	91	189				32,618	
Moldova 2000	2.10	0.46	0.3		0.9	1,500	0.059%
Moldova, 2005 - pes	2.29	0.50	0.5	1	1.6	2,900	0.055%
Moldova, 2005 - opt	4.58	1.01	0.5	1	3.2	2,900	0.111%